

42
Balla

an és lelkiismeretesen

U L A
zomben
dennemü
fonal vásznakban;
matrác.
NYATOKBAN.
gyártmányú
fehérneműekben:
kben.
gyékben,
ONYÓKBEN.
n és voilokban:
EZTYÜK,
goló pamutok,
mükben.
TT
romda.

Szabolcs

ve küldetnek.

RAKTÁR
a megyeházzal szemben.

szokott futányos árak-
és külföldi kövekből
szes kivitteli

keimet.

bevését és a sirm-
sét ezutánra is szigorú
dem, hogy a t. ez. ke-
lligi becses pártfogá-
lenelni szerencsés le-

kek kívánatra ingyen

Tisztelettel
NYIRIK.,
szőlő bismányi raktára,
zzal szemben.

mény magvak

gi- konyha- és virág-
kerti friss,

es jó minőségben, kaphatók

zner Károly

zer- és mag-üzletében

zenben, Czegléd-utcán.

sen ajánlom: magyar
zia luczerna, takar-

repa, diszkeretekbe
berje és pázsit fű-
mat; továbbá több-
arga- és görög-
magot válogatott
nom fajokból és en-
csemegetengerít.

Melléklet a „DEBRECZEN“ 1890. év április hó 3-ik 66-ik számához.

(NYILTÉR.)

Válasz a „válaszra.“

(A H. B. V. igazgatóság s a volt alapító csoport több tagjának.)

A „Debreczen“ 1890. évi 52. számához mellékletképp csatolt „Emlékiratom“-ra, ugyan ezen lap 57-ik számával „Válasz“ érkezett.

Nehogy a nagyérdemű közönség félre legyen vezetve a prókatori porhintések által, szükségesnek találtam ismételten elmondani a következőket.

Elsőben is kijelentik a válaszírói, (valószínűleg: Nos primus Andreas Mark) hogy az én „Emlékiratom“ sokféle módon ítélt meg. Ez igaz. Öndicsőítésnek tűnik fel azok előtt, kik az érdem méltán követelhető méltányosságát másoktól irigylik, kik minden érdemet egy „család“-nak óhajtanak biztosítani; magánborsu szüleményének tarthatják azok, a kik nem ismernek mást, mint az önérdéket szolgálni; álmolátásnak tűnhetik fel azok előtt, a kik elég bárgyuk elhinni, hogy a számár, ha oroszlan borbé buvik, valóban oroszlan; együgyűség lehet azok előtt, a kik mindig együgyűségben szenvednek, a kik bárgyuságukat nagy hanggal, szereplési viselkedéssel, mindenütt becses személyök feltolásával igyekeznek eltakarni.

Nem is akarunk az én „Válasz“ íróim az én „tudalékoságomból“ származó „Emlékirat“ tényeivel foglalkozni, — a mi természetes, mert mint a mesebeli róka mondta: „savanyu a szőlő!“ Csak a közönséggel próbálják elhitetni, hogy az „ölyü“ csak feketé galamb, a hogy a nyulból is lehet — jáger, krinolinból hóentráger.

Hanem hát ilyen csoda-bogarát fogni ma már bajos, mert az igazság: igazság marad, még ha beszubizkolják is.

Eliameri a „Válasz“, hogy a szó és láb-beli munkát én végeztem a hatvan-utcai vasut megalakítása körül.

Tehát van érdemem. Ha — szerintök — több nem lehet, de hát egy még is van ő szerintök is. És a kinek csak egy mákszemnyi józan gondolkodása van, az tudja, hogy a szó és „lábbeli“ (ügyvédi irodai műszó!) munka a fő minden vasutnál a létesítés körül. Ott van ngs. Csávolsaky Lajos ur, mennyit beszélt s mennyi „lábbeli“ munkát végzett, míg nyílté ültötte a legújabb vasutat, — aztán a „válasz írói“ magok tudják, hogy mai időben sokat kell járni mindenért, mert egyszer volt, hogy a „Phönix“ a hamuból magától kelt ki.

Hogy az eszme nem tölem ered, a lehet igaz, hisz „semmi se új a nap alatt“, de hogy az eszme testet öltésénél én tettem nem keveset, de sokat, azt tagadhatják a válaszólok, de nem hiszi senki. — Hisz már az előleges költségekhez a régi tervezgetés idejében hozzá járultam és azt befejttem a „Takarékpeúztár“-ba. — Persze a válasz írói ilyesmire nem emlékeznek.

Szönyegen forgott ez a dolog sokszor, de csak is „szönyegen forgott“, s ott forogta, ha a mostani fő-fő mogulok intétek volna a dolgokat, mint a hogy most már a sárban evizokéltetik, feneketlen bölcsességgel. — Igaz, mehetségök, hogy valaki születhetik például Márk Endrénak, de azért nem okvetlenül Baros Gábor is egyszersmind.

Szent igaz, hogy egyik tényező a vasut építésénél tett áldozataim és fáradozásaimnál az volt, hogy az én házam és kerti birtokom az épülő vasut útjában esik. Igen, beismerem, a közérdek mellett ezélem volt azoknak értékét fokozni, de csak borongós elme hirben álló ember híheti azt, hogy csak az én tulajdonsaim értékét kívántam volna emelni, mert hisz emeltem volna ezzel az utcámbeli háztulajdonosok s mások anyagi érdekeit is.

Hiszen kérem: minden szentnek maga felé hajlik a keze, mért ne hajolhatna az enyém is én felém, ha főképe e kézhajlással egy város és sok-sok ember előnyös érdekei is szolgálva lesznek. Hát a válasz írói keze soha se hajlott magok felé? — Ne tagadják, hiszen ők se szentek!

Érdekelt biz e vasut kiépítése nemcsak engem, hanem másokat is, mert hiszen szólhattam volna én ékeesebben a próféta Márknál is, még se lett volna semmi a vasutból, ha az engem támogatók már jó előre meg nincsenek arról győződve, hogy itt anyagi előnyök mutatkoznak.

De az is bizonyos, hogy minden ily részvényeken alapuló társaságnál kell okvetlen egy embernek lenni, a ki a mozgató erő. Így alakulhat aztán meg! Így voltam én e vasut kiépítés mozgatója, mert örökre elaludt volna különben.

Azt is mondja a „válasz“, hogy sürgetéseim nélkül bele nem fogtak volna e nyögös munkába. Ezt elhiszem. Hanem a mikor aztán megvolt minden, ki telepedett le leghamarabb a parázsból kikapart gesztenye mellé? — En tudom ki volt, de szegyenlem megnevezni pl. Márk Endre urtól.

A „Válasz“-ban mondva van, hogy mikor „bele fogtak“, csináltak is mindent. Jobb lett volna, ha nem csináltak volna, mert Márk Endre ur csak azon a réven jött be az ügyek intézésébe, hogy a hatvan-utcai vasut első hivatalos írásbeli beadványát vele készítettem el, mint utczámbelivel. — No meg ismerősök voltunk a — választásokból. Együtt működünk a szabadelvű pártban (hol ő is sok „lábbeli“, de annál kevesebb „fejbeli“ munkát végez) s akkor „bátyám“ és „öcsém“ járta köztünk, akkor nem voltam simplicitásommal terhére. Hja, persze, persze, senki se szereti, ha valaki megmondja róla, hogy nem olyan ember ám, mint a milyennek mutatja magát a mosolygó édeskés arczával.

Lehet igaz, — a válasz szerint — hogy én a vasut előzetes munkálatai érdekében itt-ott megfordultam, tudakozódtam, de „erre felkérve“ nem voltam.

Ugyan ki által is lettem volna felkérve? Ilyesmire nem szokás kérni senkit, s ekkor még nem tudtam, hogy vajjon konzorcium lesz-e, vagy más?

En tenni akartam városunk és közönsége érdekében jót, közérdekűt; foglalkozásomat ugy osztottam be, hogy erre is jussom időm s juttattam napjaimból és éjszakáimból e munkára.

Hogy az iratok kézbesítését is felhozzák, hát arra azt felelem, hogy igen is, úgy dukált, hogy nekem legyen kézbesítve minden, mert „én és érdektársaim“ kaptuk az engedélyt.

A „válasz“-ban szóról-szóra ez áll: „Miként alakult meg a részvény-társaság aztán, miként kötött ezzel — miniszteri utasítás folytán — szerződést a város, miként hagyta jóvá e szerződést a belügyminiszter, — továbbá miként s miért rendelte a kereskedelemügyi — akkor még közmunka és közlekedésügyi miniszter előbbi rendeletével elletentében azt, hogy ne a részvénytársaság, hanem Balla Mihály és érdektársaival kötéssék meg a szerződés s pusztá alakiságok és félreértések miatt miért kellett kettős név alatt folytatni az építkezést? — ezt mi nem vállalkozhatunk megmagyarázni olyannak, ki ahoz nem ért.“

Nos, tisztelt válasz írók itt lóg ki a ló-láb! Nem magyaráznak, mert olyan világos az én állításom igazsága, hogy meg se merik próbálni elcsúsní osavarni.

A miniszter is akkor hagyta helyben a dolgot, mikor az én aláírásom megkapták, — már pedig a miniszter tudja, hogy a mi igazság, hát az igazság, s azért k ö v e t e l t e az én aláírással ellátott szerződést.

Ha pl. Márk Endre ur miniszter lenne, (jaj!) akkor lehet, hogy esnének ott felsüléssé elintézésék, de hát hála Istennek a Márk ur miniszteriségének lehetősége határos az — Ararát hegyének Debreczenbe való áttalicskázásának lehetőségével.

Igaz, hogy én őt részvényt irtam alá, — de mikor láttam, hogy csudarul ki vagyok játszva, azokat mással irattam alá. Ez azt hiszem nem bűn; önmagam érdekei iránt pedig kötelességem volt megtenni.

Az is igaz, hogy később 15, végül pedig 21 részvényt jegyeztem alá, de miot „Emlékiratom“-ban bőven kifejtettem a Márk Endre ur azon határozott kijelentésére, hogy azt csak azért tegyem, hogy a megalakulás gátolva ne legyen a ígérte, hogy a leendő igazgatóság átveszi tőlem azokat.

Nos hát én megtettem. Aláírtam. Biztam Márk urban, sajuos, hogy csalódtam.

Egyébiránt a peres eljárás végeredménye majd megmutatja, hogy kinél van az igazság!

Nem fáj, hogy az igazgatóságból kimaradtam, de bántja önérzetem, hogy ráengedtem magam szedetni... Az általam ültetett fa gyümölcsét más élvezzi!!

Igen is, Márk ur előzetesen kicsinálta, hogy én okvetlenül kimaradjak, de gondoskodott arról, hogy a „c s a l á d“ minden tagja bele jöjjön, mert jobb minden, ha „a család“ marad! Az a dolog bibéje, hogy Márk ur ki akart tenni engem, nehogy beválasztásom szentesítse azt a tényt, hogy igen is engem illet az oroszlan rész a vasut létesítésében. Önmagának akart tömjénezetni, hogy ime ő alakította meg a vasutat, mert ő igazgatósági tag és Balla Mihály nem az! — Tehát nincs is érdeme. En nem jártam felsőbb iskolába, de ilyen bolondul nem is tudnék gondolkodni.

Handwritten signature or name in the top right corner.

an és lelkiismeretesen

U L A

zemb en

ndennemü

fonal vásznakban;

matrác.

NYATOKBAN,

gyártmányú

feherneműekben:

ökben.

gyékben,

ONYÓKBEN.

on es voilokban:

EZTYÜK,

goló pamutok,

műekben.

ERT

romda.

ve küldetnek.

Szabóti ár.

RAKTÁR

a megyeházzal szemben.

szokott jutányos árak-
és külföldi kövekből
szes kivitelű

keimet.

bevését és a sír-
sét ezutánra is szigorú
dem. hogy a t. ez. ke-
lligi beesés pártfogá-
menheli szerencsés le-

nek kívánatra ingyen

Tisztelettel

NYIRI K.,

széki bizományi raktára.

azzal szemben.

Sokat jártam keltem, sokat áldoztam e vasutért. Beismerték ezt tek. Komlóssy Arthur és Nagy Ferenc ügyvéd urak, kik az igazgatóságba való beválasztásom érdekében szót emeltek, már pedig ezen tisztelt urak is ezzel nem egyebet, mint azt akarták bizonyítani, illetve elismerni, hogy nekem nagy részem van a nagy mű létesítésében.

Es ezek az urak e felszólalásaikkal — a mikre felkérve nem voltak — bebizonyították, hogy tudják mi a méltányosság és mi az érdem — ha bármennyi is — elismerése.

Hogy van-e ez igazgatósági tagsághoz kvalifikáció, vagy nincs, azt Márk urék megítélni nem képesek. Lehet, hogy ha én jogot végzek, én leteszem az ügyvédi vizsgát elsőjére, pedig az ügyvédi vizsga bizottsága tudja, hogy kinek adja oda első intrádára a diplomát és kinek ne. Ezt már a „válassz írói“ is beismerendik.

Hogy én tartozom köszönettel neki, ez már az ostobaságig — neveléses.

Igaz, az újkerti földben bérbe adtam nekik, de éppen a Márk ur hanyagsága és jóindulat hiánya miatt a legérzékenyebb károkat szenvedek, amint már azt „emlékiratom“ ban kifejtettem megczafolatlan tényekkel s a bíróság előtt kijelentettem, hogy 100 forintot fizetek, csak menjenek ki a majoromból, melyet én jobban, előnyösebben tudok értékesíteni. A szerződést fájdalom aláírtam, nem is gondolva meg, hogy az ember nem hihet egy oly uri embernek, mint az én szerződés csinálóm s valóban ő megtanított, hogy ma vigyázni kell, a legjobb barátunk tetteire is.

Nyiltan kimondtam, kimondom most is, hogy igen is minden bajom a Márk Endre ur szövevényes eljárásából származott s őt tartom okának a mi történt s hogy Márk ur nagyon luda s, mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy rettenetes jó igyekezettel mosakodik, vagy mosdatja magát a válassz íróival. No hát én szolgáltam — törülközővel, A ki tisztá, az nem mosakodik, — a ki mosakodik az — törülközőt kap.

A mi a 9 hold föld megmunkálását illeti, erre azt mondom, hogy Márk ur azt akkori-
ban dicserde Lengyel Imre urral, hogy nagyon jól van végezve; dicseretere ugyan nem adtam semmit, mert a földmunkálás megbirálá-
sához ugy ért, mint a hajdu a harangöntéshez, de azt már sajnálom, hogy emlékező tehetés-
ge oly kurta, miszerint már nem is emlékszik, hogy mit mondott akkor? Az emlékező tehet-
ség hiánya az elme gyengeségére vall s akkor nem újságbani montagetőzést kell csinálni, hanem orvoshoz menni.

Páva tollat nem szedtem magamra, más érdemeit el nem vitattam. Tudtam szerény lenni és dolgozni a közjóra, a társadalom érdekében. A mit etekintben t. i. a közérdekért tettem azt nem Márk Endre urtól várom méltányolni, hisz ő töle jót várnom nem lehet.

Föl kell említenem, hogy egy részvény aláírásai nálam van. Est azért nem kívánták tőlem elvanni, mert az általam — mint fentebb említém — kényszer helyzetben aláírt részvényeket másokkal próbáltam aláírtni s e czélból megtettem a budapesti utat 6-dikszor s hogy ott a lóvásártéri, bizottság titkárnak szives közbenjárásával aláírásokat eszközöljek. A titkár ur meg is kísérlette a dolgot, de eredménytelenül, mint kijelenté, hogy „a vasutnak rossz hire van“ — a mágusai kasszinóban.

Tréfás dolog, hogy 36 frtba került megtudni, hogy a fővárosban is elterjedt már a vasut rossz hire!

Szabadulni szerettem volna a nyakamba sózott részvényektől igen is mindég, mert okos ember nem képzelheti, hogy egy magán ember oly sok részvényt írjon alá, mikor Debreczen város és a „Takarékpénztár“ is 20—20 részvényt irtak alá! Hisz ezeket tulcizálni botorság volna. Már pedig az én elmém rend-
dén van s nem kellett rendbenléte felől újsá-
gokban nyilatkozgatnom.

A jó indulat vitt azon ajánlat megtéte-
lére, mely olyan szálka az igazgatóság szemé-
ben. Jól van. Ne tessék elfogadni. Károsodjon

tovább a sok derek ember, ki részvényt vett. De annyit kijelentek, hogy tudnék ám én olyan kvalifikációt és garanciát biztosítani, a minő sok püffeszkedőben van.

Nyugodt lélekkel, a becsületes ember önértetével bocsátom az ügyet a közönség pártatlan igazgatói ítéllete elé.

Mondjanak, irjanak a válassz írói bármit, az igazságot a magok részére nem lehet biztosítani a közönség előtt, mint a káros részvényesek közt az — igazgatósági tagságot.

Méltányosságot kerestem, mert az igazság részemben van s a méltánylást megadja a nagy közönség és öntudatom megnyugtat, mert lelkiismeretem azt mondja: igaz voltam tetteimben, igaz vagyok azokban, a miket irtam.

Végre megjegyezni kívánom, hogy én nem bujhatok az igazgatóság köpenyegé alá, ügyemet bizom a nagy közönség bírálatára. Hat éve elmúlt, hogy költök folytonosan esen vasutra s mert tolakodó nem voltam és nem is leszek — az eredménye az, hogy megkárosítva lettem.

Ha én nem társaságot alakítok, hanem csak konzorciumot, bizony az esetben nem férték volna be az intézők közé sem Márk Endre, sem Lengyel Imre, sem Kovács József urak: a vasut mégis kiépült volna, teljes valószínűleg több eredménnyel működne.

Hogy az ügyet csattanósan fejezzem be, az alábbi esetet mondom el:

1890 január vásárvasárnapján, Kovács József ügyvéd urral a vasuti telepről jöttünk a közuti kocsin hazafelé, és azt mondom neki, beszélgetés közt, mint lehet olyan részvényeket beperelni, a melyeket, nagyon jól tudják, azért irattata Márk ur vélem alá, hogy megalkulhasunk, erre azt felelte Kovács ur: — „Jaj, ha az ügyvéd mindég igazat mondana, akkor felét sem nyerné meg a pernek!“

A dolog vége az, hogy tehát Balla ki-
jávtsza és behuzva, a részvényesek pedig meg-
károsítva vannak.

Az Isten áldja meg különben a válassz írókat!

Debreczen, 1890. April hó 3-án.

BALLA MIHÁLY.

Debreczen, Nyomatott Kutasi Iparéni.

mény magvak

gi- konyha- és virág-
kerti friss,
és jó minőségben, kaphatók

zner Károly

zer- és mag-üzletében

zenben, Czegléd-utczán,

sen ajánlom: magyar
ezia luczerna, takar-
repa, diszkertekbe
berje és pázsit fű-
mat; továbbá több-
arga- és görög-
magot válogatott
mom fajokból és en-
csemegetengerit.